

Crna Gora
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

I N F O R M A C I J A

o implementaciji Zakona o zaštiti lica i imovine

Januar, 2012.godine

U V O D

Informacija o implementaciji Zakona o zaštiti lica i imovine, sačinjena je u skladu sa Programom rada Vlade za 2012. godinu.

Informacija je koncipirana u dvije cjeline:

- prvi dio sadrži ocjenu nedostataka u vezi primjene Zakona o zaštiti lica i imovine
- drugi dio sadrži podatke o aktivnostima u vršenju nadzora nad sprovođenjem Zakona.

Informacija sadrži zaključne ocjene i predloge zaključaka, čija će realizacija doprinijeti poboljšanju stanja u oblasti zaštite lica i imovine.

Informacija je sačinjena na osnovu mjesečnih izvještaja o radu, ocjena i analiza zasnovanih na podacima Sektora za bezbjednosno zaštitne poslove i nadzor.

Zakon o zaštiti lica i imovine je donijela Skupština Republike Crne Gore na sjednici održanoj 28. aprila 2005. godine, a Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti lica i imovine je donešen u maju 2010. godine.

Zakonom o zaštiti lica i imovine uređuju se uslovi i način obavljanja djelatnosti i vršenje poslova zaštite lica, imovine i dobara, koje ne obezbjeđuje država, ovlašćenja lica koja vrše poslove zaštite, obavezno organizovanje službe zaštite, organizovanje unutrašnje službe zaštite i nadzor nad obavljanjem djelatnosti zaštite.

Prema ovom Zakonu djelatnost zaštite obuhvata slijedeće poslove:

- obezbjeđivanja imovine i objekata (stambenih, poslovnih i dr.) od uništavanja, oštećenja, krađe i drugih oblika štetnog djelovanja;
- zaštite prirodnih dobara i životne sredine;
- tehničkog obezbjeđivanja imovine i objekata projektovanjem, ugradnjom i održavanjem alarmnih, audio i video sistema i centrala, kao i drugih tehničkih sistema koji imaju za cilj sprječavanje ulaska neovlašćenih lica u objekat ili na prostor koji se štiti;
- obezbjeđivanja lica od ugrožavanja njihovog života, fizičkog i psihičkog integriteta, privatnosti i ličnih prava i drugih oblika ugrožavanja njihove lične bezbjednosti;
- obezbjeđivanja stvari u transportu (pratnja novca, vrijednosnih papira, dragocjenosti i dr.);
- održavanja reda na javnim okupljanjima (redarska služba).

U odnosu na ovako određenu djelatnost definisana su i ovlašćenja lica koje obavlja poslove fizičkog obezbjeđenja, da:

- utvrdi identitet nepoznatog lica koje ulazi, odnosno izlazi iz objekta ili prostora koji štiti;
- upozori neovlašćena ili sumnjiva lica da se udalje sa prostora ili iz objekta koji obezbjeđuje;
- izvrši pregled lica, prtljaga i vozila u objektu i privremeno oduzme predmete koji mogu ugroziti bezbjednost lica i objekta;
- suzbije napad na fizički integritet ili imovinu lica koje štiti, objekat ili stvari u transportu koje obezbjeđuje;
- spriječi ulazak neovlašćenih ili sumnjivih lica u prostor ili objekat, odnosno udalji ta lica sa prostora ili iz objekta;
- lice zatečeno u izvršenju krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti i da ga odmah preda, odnosno obavijesti ovlašćeno lice nadležnog organa ili sudiju za istragu, u skladu sa zakonom;
- obezbijedi mjesto događaja do dolaska ovlašćenog lica nadležnog organa, kada je potrebno sačuvati tragove krivičnog djela i predmete koji mogu poslužiti kao dokaz o izvršenom krivičnom djelu ili prekršaju. Lice koje vrši poslove fizičke zaštite može da upotrijebi i fizičku snagu. Ako upotreba fizičke snage nije dovoljna, mogu se, ako je to neophodno, upotrijebiti i druga adekvatna sredstva prinude (palica, sredstva za vezivanje, posebno dresirani psi).

Upotreba vatrenog oružja, prilikom vršenja poslova fizičke zaštite, dozvoljena je samo u slučajevima nužne odbrane i krajnje nužde, u skladu sa krivično pravnim propisima i pod uslovima i na način utvrđen propisima o unutrašnjim poslovima.

Takođe, propisano je da djelatnost zaštite mogu da obavljaju privredna društva i preduzetnici, koji su upisani u Centralni registar privrednog suda i imaju odobrenje za obavljanje djelatnosti, u skladu sa Zakonom i propisima o privrednim društvima.

U Crnoj Gori odobrenje za obavljanje djelatnosti fizičke zaštite posjeduje 39 privrednih društava i preduzetnika, za obavljanje poslova tehničke zaštite 13 privrednih društava i preduzetnika, dok odobrenje za obavljanje poslova unutrašnje službe zaštite 9 privrednih društava i preduzetnika. U 2011. godini odobrenje za obavljanje djelatnosti fizičke zaštite dobilo je 6 privrednih društava i preduzetnika, za obavljanje poslova tehničke zaštite 4 privredna društva i preduzetnika, dok su 2 privredna društva dobila dozvolu za obavljanje poslova unutrašnje službe zaštite.

Zabrana obavljanja poslova fizičke zaštite izrečena je kod 2 privredna društva.

Nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti lica i imovine, na osnovu člana 46 vrši Ministarstvo unutrašnjih poslova, preko ovlašćenog službenog lica.

Ocjena nedostataka u implementaciji Zakona

Prilikom vršenja inspekcijskog nadzora u vezi implemetaciji Zakona, uočeni su sljedeći nedostaci:

- poslove zaštite obavljaju lica koja nemaju dozvolu za obavljanje tih poslova, u skladu sa članom 4 Zakona. Naime, u Crnoj Gori na poslovima zaštite angažovano je oko 3500 lica, dozvolu za obavljanje poslova zaštite ima 961 lice, a 2178 lica nezakonito vrši poslove zaštite (bez dozvole),
- ugovori između naručioca usluga i privrednog društva odnosno, preduzetnika koji vrši poslove zaštite, nijesu ovjereni kod nadležnog suda ili notara, u skladu sa članom 9 Zakona,
- evidencije o zaključenim ugovorima o vršenju poslova zaštite, vatrenom oružju, licima, imovini, objektima i prostorima koje obezbjeđuju fizičkom zaštitom, tehničkom zaštitom i koji se štite vatrenim oružjem, i identifikacionim oznakama lica koja vrše poslove zaštite, ne vode se u skladu sa članom 44 Zakona,
- nedovoljno poznavanje odredbi Zakona, od strane odgovornih lica u privrednim društvima,
- mali broj lica koja vrše poslove zaštite, a koja su osposobljena za vršenje poslova u skladu sa Zakonom.

Osim nedostataka u implementaciji, koji su uočeni prilikom inspekcijskog nadzora, utvrđeno je da potrebno donijeti novi Zakon o zaštiti lica i imovine, kojim će se propisati način zaštite finansijskih institucija, proširiti pojam obavezno zaštićenih objekata, utvrditi nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova za davanje saglasnosti na Plan fizičke zaštite, propisati posebno odobrenje za poslove fizičke i poslove tehničke zaštite, utvrditi restriktivniji uslovi za izdavanje odobrenja i organizovanje Službe unutrašnje zaštite i propisati izgled uniforme koju nose lica koja obavljaju poslove zaštite, sa ciljem njihovog raspoznavanja i razlikovanja od ovlašćenih službenih lica. Takođe, izvršiće se usklađivanje Zakona sa međunarodnim standardima za upravljanje sigurnošću podataka u bezbjednosnim sistemima.

Podaci o aktivnostima

Osposobljavanje i obuka

Osposobljavanje za poslove zaštitara lica i imovine vrši se na Policijskoj akademiji u Danilovgradu. Period osposobljavanja traje 25 radnih dana, sa fondom od 175 nastavnih časova i sastoji se iz 8 nastavnih oblasti:

- pravni aspekt zaštite lica i imovine,
- fizička zaštita,
- osnovi kriminalistike,
- osnovi komunikacije ljudskih prava i etike,
- osnovi prve pomoći,
- tehnička zaštita, protivpožarna zaštita i zaštita na radu,
- obuka u rukovanju naoružanjem,
- samoodbrana.

Provjera znanja polaznika vrši se periodično u toku trajanja kursa, s tim da po završetku osposobljavanja polaznici polažu završni ispit za svaku nastavnu oblast pojedinačno. Završni ispit polaže se usmeno, pismeno i praktično, u zavisnosti od nastavne oblasti.

Polaznicima koji uspješno savladaju nastavni plan i program Policijska akademija izdaje Uvjerenje o završenom osposobljavanju zaštitara lica i imovine. Nakon dobijanja Uvjerenja kandidati pred Komisijom, koju čine predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije, polažu stručni ispit za vršenje poslova zaštite lica imovine koji se organizuje jednom mjesečno.

Na stručnom ispitu provjeravaju se znanja iz osam nastavnih oblasti koje su obrađivane u toku osposobljavanja na Policijskoj akademiji.

U 2011. godini ispit su uspješno položila 172 kandidata i stekli uslov za dobijanje dozvole za vršenje poslova zaštitara lica i imovine.

Takođe, ovlašćena službena lica Ministarstva unutrašnjih poslova su u saradnji sa Upravom za kadrove, sa ciljem pravilne i potpune implementacije Zakona o zaštiti lica i imovine i edukacije lica koja vrše poslove zaštite, organizovali seminar na temu "Zaštita lica i imovine,, koji je održan u julu, septembru i novembru 2011. godine.

Inspekcijski nadzor

Ovlašćena službena lica Ministarstva unutrašnjih poslova izvršila su 156 inspekcijskih nadzora, i to:

- 59 privrednih društava i preduzetnika čiji su objekti u skladu sa članom 14 Zakona obavezno zaštićeni, jer su od strateškog značaja za Crnu Goru i njene građane ili predstavljaju povećanu opasnost za život i zdravlje ljudi;
- 29 privrednih društava i preduzetnika koji obavljaju poslove fizičke zaštite;
- 68 privrednih društava i preduzetnika koji, iako nijesu obavezni po Zakonu, imaju organizovanu Službu zaštite.

Nakon izvršenog inspekcijskog nadzora, utvrđeno je da se Zakon o zaštiti lica i imovine djelimično primjenjuje. Naime, naloženo je otklanjanje nedostataka kod svih 156 privrednih društava i preduzetnika, kod kojih je inspekcijski nadzor izvršen, što je u skladu sa Zakonom o inspekcijskom nadzoru konstatovano zapisnicima.

Mjere koje su naložene po izvršenom inspekcijskom nadzoru, a odnose se na otklanjanje nedostataka vezanih za ovjeravanje ugovora, u skladu sa članom 9, i vođenje evidencija, u skladu sa članom 44 Zakona, izvršene su u propisanim rokovima.

Podnijeto je 16 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka protiv privrednih društava i preduzetnika zbog nedostataka koji su sankcionisani čl. 47 i 50 Zakona, a odnose se na obavljanje djelatnosti zaštite, bez prethodne registracije za obavljanje te djelatnosti, bez odobrenja nadležnog organa i vršenje poslova zaštite bez dozvole nadležnog organa.

Zaključne ocjene

- Funkcionalnost i efikasnost privrednih društava i preduzetnika koji vrše poslove zaštite zavisi od:
 - o obučenosti kadra zaposlenog na ovim poslovima,
 - o tehničke i materijalne opremljenosti,
 - o nepostojanja standarda u obavljanju ove djelatnosti,

- karaktera i inteziteta komunikacije sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i uopšte državnim organima u oblasti javne bezbjednosti, i
 - zahtijeva korisnika usluga privrednih društava i preduzetnika.
-
- U 2011. godini, dozvolu za vršenje poslova fizičke zaštite dobilo je 347 lica, dok je 361 lice predalo zahtjev za dobijanje dozvole za vršenje poslova fizičke zaštite.
 - U privrednim društvima, koja imaju unutrašnju službu zaštite poslove zaštite vrše lica čija radna mjesta su ukinuta zbog reorganizacije, ili lica koja su invalidi rada.
 - Na osnovu izvršenog inspekcijskog nadzora utvrđeno je da se Zakon djelimično primjenjuje.
 - Obučenosť i osposobljenost zaposlenih u privrednim društvima, koja vrše poslove zaštite nije na adekvatnom nivou.
 - Odgovorna lica u privrednim društvima, koja vrše poslove zaštite, nijesu dovoljno upoznata sa odredbama Zakona.